

बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ३

संख्या: २

मिति: २०७७/१०/२२

भाग – २

बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका

बाल अनुदान कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०७७

१. पृष्ठभूमि:

देश केन्द्रीकृत शासन प्रणालीबाट संघीय प्रणालीमा गएपछि प्रशासनिक तथा राजनैतिक स्वरूपमा परिवर्तन आएको छ । सोही अनुरूप विगतमा रहेको केन्द्र, विकास क्षेत्र, जिल्ला, गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाको संरचनामा परिवर्तन भई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालको राजनीतिक संरचना अनुसार संघ १, प्रदेश ७, जिल्ला ७७ र स्थानीय तह ७५३ वटा

निर्धारण गरिएको छ । जस अनुसार अछाम जिल्ला प्रदेश नं. ७ मा पर्दछ भने यस जिल्लामा ४ वटा नगरपालिका र ६ वटा गाउँपालिका गरी जम्मा १० वटा स्थानीय तह रहेका छन् । यस जिल्लाका १० वटा स्थानीय तह मध्येको बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका पनि एक गाउँपालिका हो जसलाई ६ वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । नेपालको संविधान २०७२ भाग ३ को मौलिक हक अन्तर्गत धार ३१ को शिक्षा सम्बन्धी हक र धारा ३९ मा उल्लेख गरिएको बालबालिकाका सम्बन्धी हकको व्यवस्था बमोजिम बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिकाले बालबालिकाको हक सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यका साथ मिति २०७७ साल पौष २३ गतेको निर्णय अनुसार स्थानीय सरकार संचालन ऐन-२०७४ को अधिकार प्रयोग गरी **बाल अनुदान कोष सञ्चालन निर्देशिका-२०७७** जारी गरेको छ । आगामी दिनमा गाउँपालिकाले बालबालिकाको सर्वाङ्गण विकासका लागि दीर्घकालीन सोच बनाई सोही अनुरूप आवधिक, वार्षिक एवं विषयगत योजना तर्जुमा गर्न सहयोग हुनेछ ।

परिच्छेद १

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१.१ यो निर्देशिकाको नाम **बालअनुदान कोष संचालन निर्देशिका २०७७** रहेको छ ।

१.२ परिभाषा:

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा:-

- (क) “वि.व्य.स” भन्नाले विद्यालय व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ ।
- (ख) “विद्यालय” भन्नाले बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ग) “समिति” भन्नाले बालअनुदान कोष सञ्चालक समिति सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “गाउँपालिका भन्नाले” भन्नाले बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) “निर्देशिका भन्नाले” भन्नाले बाल अनुदान कोष सञ्चालन निर्देशिका-२०७७ सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

२.१. लक्ष्य

अति विपन्न परिवार तथा समुदाय, विशेष गरी दलित, सिमान्तकृत तथा पछाडि पारिएका समुदायका विद्यालय बाहिर रहेका, विद्यालय छाडेका अथवा छाड्ने सम्भावना भएका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना गरी नियमित गर्ने ।

२.२ उद्देश्य: बालअनुदान कोष स्थापना गर्नुका उद्देश्य यस प्रकार रहेका छन्:

- विद्यालय उमेर समूहका अति विपन्न परिवारका विद्यालय बाहिर रहेका, विद्यालय छाडेका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयको पहुँचमा ल्याई नियमितताका लागि सहयोग गर्ने ।
- परिवारको आर्थिक स्थिति कमजोर भएकै कारणले विद्यालय छाड्ने सम्भावना भएका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय निरन्तरताका निम्ति सहयोग गर्ने ।

- अति विपन्न परिवारका बालबालिका कुनै घटना भै तत्काल औषधी उपचार गर्न सहयोग गर्ने ।

२.३ लक्षित समूह

बालअनुदान कोषबाट विशेष गरी विपन्न, अति गरीब, दलित, सिमान्तकृत तथा पछाडि पारिएका समुदायका विद्यालय बाहिर रहेका, विद्यालय छोड्ने सम्भावना भएका अथवा विद्यालय छाडेका बालबालिकाहरु जो आर्थिक रूपले विपन्न छन् । ती बालबालिकाहरु यस बालअनुदान कोषको लक्षित समुह हुनेछन् जुन यस प्रकार छन् :

- आमा बाबु दुवै नभई अरुको रेखदेखमा रहेका बालबालिका,
- आमा बाबु दुवै नभई स्वयंम घरमूली भएका बालबालिका,
- आमाबाबु मध्ये कुनै एक गुमाई एकल अभिभावकसँग बसेका बालबालिका,
- आफन्त नभई अरुको शरणमा बसेका बालबालिका,
- विपन्न परिवारका बालबालिका,
- पढ्न इच्छा भएका तर परिवारले शिक्षा आर्जनका निम्ति लगानी गर्न नसक्ने बालबालिका,
- बाल श्रमिकको रूपमा काम गरिरहेका बालबालिका,
- बुवा वा आमा बेपत्ता भएका बालबालिका,
- बेचबिखनमा परेका बालबालिका,
- एच.आइ.भि संक्रमित वा प्रभावित परिवारका बालबालिका,
- अपाङ्गता भएका बालबालिका ।

परिच्छेद ३

३.१. बालबालिका छनौट प्रक्रिया :

माथि लक्षित समूहमा उल्लेखित बालबालिका बालअनुदान कोषको लक्षित समुह हुन । नयाँ शैक्षिक सत्र सुरु हुनुभन्दा एक महिना अगाडि सञ्चालक समितिको बैठक बसी लक्षित समुहलाई आधार मानि सूचना प्रकाश गर्नु पर्नेछ । संकलन भएका आवेदनका आधारमा पुनः समितिको बैठक बसी वास्तविक जोखिममा रहेका बालबालिकाहरुको पहिचान गरी बालअनुदानकोषबाट सहयोग दिन सकिने छ ।

- ❖ शैक्षिक सत्र सुरु हुनुभन्दा अगाडि समितिको बैठक बसी लक्षित समुहलाई आधार मानि सूचना प्रवाह गर्ने ।
- ❖ प्राप्त सूचनाका आधारमा आएका आवेदनहरुको संकलन पछि सञ्चालक समितिले बालबालिका र अभिभावकहरुसँगको अन्तरक्रिया पछि लक्षित समुहलाई आधार बनाई प्राथमिकताको आधारमा बालबालिकाहरुको छनौट गरी स्रोतको उपलब्धताको आधारमा सहयोग गर्ने ।
- ❖ छनौटको आधार सूचक भएका बालबालिकालाई १ दिने र सूचक नभएकालाई ० दिने । छनौटका आधार सूचकहरु अनुसूची २ मा राखिएको छ ।

३.२. बालअनुदान कोष संचालक समिति :

बालअनुदान कोष परिचालन, अनुगमन तथा व्यवस्थापनका लागि निम्न ५ सदस्यीय बालअनुदान कोष परिचालन समिति रहनेछ, र बालबालिका छनौट गर्ने क्रममा गै.स.स का प्रतिनिधिलाई पनि आमन्त्रित सदस्यको रूपमा समावेश गराउन सकिनेछ।:

❖ गाउँ पालिका अध्यक्ष वा अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति: संयोजक

❖ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: सदस्य

❖ शिक्षा शाखा प्रमुख: सदस्य

❖ महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख: सदस्य

❖ न्यायिक समिति संयोजक: सदस्य

सञ्चालक समितिले माथि उल्लेखित सदस्यहरूमध्ये १ जनालाई सदस्य सचिवको जिम्मेवारी दिनेछ।

परिच्छेद ४

४.१ कोषको व्यवस्थापन :

बालअनुदान कोष: व्यवस्थापनका लागि गाउँपालीकाले एक छुट्टै कोष खडा गरी बैकमा खाता सञ्चालन गर्ने

छ। उक्त खातामा गाउँपालीकाले छुट्टयाएको रकम तथा विभिन्न संघ सस्थाहरूबाट प्राप्त रकम जम्मा गरिने

छ। बालअनुदान कोष जुन कामको लागि स्थापना गरिएको छ, सोही काममा मात्र लगानी गरिने छ। सहयोग प्राप्त बालबालिकाहरूको निरन्तर अनुगमन तथा स्थानीय तहबाट स्रोतको परिचालन गरी बालअनुदान कोष वृद्धि गरिने छ।

४.२ कोषको परिचालन

बाल अनुदान कोषमा जम्मा भएको रकम सञ्चालक समितिले गरेको निर्णय अनुसार वितरण गरिने छ। समितिको निर्णय यो कार्यविधि अनुसार हुनेछ। अवस्था हेरी तपशिल अनुसारको रकम वितरण गरिने छ।

१. विपन्न, सिमान्तकृत, दलीत, अभिभावकविहीन, फरक क्षमता भएका बालबालीकाको अवस्था हेरी कम्तिमा ५००० देखि १०००० सम्म नगद तथा जिन्स सहयोग गर्न सकिने छ।

२. सहयोग गरीएका बालबालीकाहरूको हाजिरी र सिकाई उपलब्धिको अनुगमन गरिने छ। अनुगमनको प्रतिफलको आधारमा छात्रवृत्ति निरन्तर गर्न सकिने छ।

३. विपन्न, सिमान्तकृत, दलीत, अभिभावकविहीन बालबालीकाको अवस्था हेरी आपतकालीन अवस्था जस्तै दुर्घटना, बाढी, पहिरो तथा विपद्को समयमा समितिको निर्णय अनुसार सहयोग गरिने छ।

परिच्छेद ५

५.१ बाल अनुदानकोष संचालक समितिको भूमिका तथा जिम्मेवारी

बालअनुदान कोष सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- बालअनुदान कोष सञ्चालक समितिले नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त बैकमा छुट्टै खाता खोल्नु पर्नेछ र खाता बाल अनुदान कोष परिचालन समितिको संयोजक, र अर्को एकजना समितीले तोकेको व्यक्तिको संयुक्त हस्ताक्षरमा खाता संचालन गर्नु पर्नेछ ।
- बालअनुदान कोष वृद्धिका निम्ति सामाजिक सेवा भाव भएका सहयोगी व्यक्ति वा संस्थाहरुको खोजी गरी यो कोषलाई वृद्धि गर्नका लागि थप पहल गरिने छ ।
- कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिले कोषको लक्षित समुहलाई १ महिनाको सूचना प्रवाह गर्नेछ ।
- सूचना प्रवाह पछि रित पुर्वक १ महिनाभित्र आएका आवेदनलाई आधार मानि विद्यार्थी तथा अभिभावकसँग छलफल एवम् समन्वय गरी प्राथमिकिकरणका आधारमा बालबालिका छनोट गर्ने ।
- आकस्मिक घटना दुर्घटना तथा विपद्मा परेका विपन्न बालबालिकालाई सहयोगका लागि सूचना प्रकाशन आवश्यक पर्ने छैन ।
- उपलब्ध स्रोतको आधारमा छनोट भएका बालबालिकालाई छात्रवृत्ति सहयोग गर्ने ।
- सहयोग प्राप्त बालबालिकाहरुको विद्यालयमा निरन्तरता तथा प्राप्त सहयोगको समुचित सदुपयोग भएको नभएको अनुगमन गर्ने ।
- शिक्षा शाखा तथा अभिभावकसँग समय समयमा छलफल गर्ने ।
- सहयोग प्राप्त बालबालिकाहरुको अभिलेखिकरण राख्ने ।

अनुसुची १

बाल अनुदानकोषबाट सहयोग प्राप्त गर्न प्रयोग गरिने आवेदन फारम

श्री संयोजक ज्यू

मिति:.....

बाल अनुदान कोष परिचालन समिति

बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका, अछाम

विषय : बाल अनुदानकोषबाट सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ भन्नेबारे ।

म..... ले बाल अनुदान कोषबाट सहयोग प्राप्त गरेको खण्डमा पढाईमा ध्यान दिदैँ मिहिनेतका साथ अध्ययन गर्नेछु । बाल विवाह गर्ने छैन, निरन्तर विद्यालय आईरहने छु, विद्यालयको अतिरिक्त क्रियाकलापमा सहभागी हुनेछु, नियमित गृह कार्य गर्नेछु, शिक्षक, अभिभावकको सम्मान गर्नेछु, बाल श्रमिकको रूपमा अन्य स्थानमा काममा लाग्ने छैन।

बाल अनुदानकोषबाट सहयोग पाउनुपर्ने कारणहरु उल्लेख गर्ने:

१.....

.....

२.....

.....

३.....

.....

४.....

.....

५.....

.....

पारिवारिक स्थिति:	
अध्ययनको स्थिति:	
आवश्यकता:	
विद्यालय जाँदैन भने कारण:	
निवेदकको हस्ताक्षर:	अभिभावकको हस्ताक्षर : .....
निवेदकको नाम:	अभिभावकको नाम: अभिभावकसँगको नाता:
ठेगाना:	अभिभावकको सर्पक नं:.....

अनुसुचि २
बालबालिका छनौट गर्ने सुचक सर्वेक्षण फारम

क्र.सं.	निवेदकको नाम	बाल श्रमिक	विद्यालय बाहिर	विद्यालयमा अनियमित	अध्ययनरत(८-१०)	अति गरीब परिवार	अपाङ्गता भएको	बुवा आमा दुवै नभएको	बुवा वा आमा नभएको	बुवा वा आमा बेपत्ता भएको	स्वयम घरमूली	बेचबिखनमा परेको	एच.आइ.भि संक्रमित वा प्रभावित	कूल प्राप्तिक	छनौट भएको वा नभएको	सहयोग रकम

नोट : माथी उल्लेखित सुचकहरु यदि छन भने १ अंक दिने र नभएमा ० दिने ।

अन्तमा छनौट भएका कूल बालबालिका संख्या:

.....

सदस्य सचिव

.....

संयोजक

आज्ञाले,
रामचन्द्र जोशी
नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत